

**Комунальний заклад освіти
«Фінансово-економічний ліцей
наукового спрямування при Університеті
митної справи та фінансів»
Дніпровської міської ради**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
учасників освітнього процесу
Комунального закладу освіти
«Фінансово-економічний ліцей
наукового спрямування
при Університеті митної справи та фінансів»
Дніпровської міської ради**

**УХВАЛЕНО
Педагогічною радою ліцею
(протокол від 04.11.2019 № 1)**

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ
учасників освітнього процесу Комунального закладу освіти «Фінансово-економічний
ліцей наукового спрямування при Університеті митної справи та фінансів»
Дніпровської міської ради

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність Комунального закладу освіти «Фінансово-економічний ліцей наукового спрямування при Університеті митної справи та фінансів» Дніпровської міської ради (далі-Положення) є внутрішнім підзаконним нормативним актом, який спрямований на забезпечення якісних освітніх послуг наданих здобувачам освіти, додержання моральних, правових, етичних норм поведінки всіма учасниками освітнього процесу.

1.2. Положення розроблено на основі Конвенції ООН «Про права дитини» (1989), Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», «Про запобігання корупції», «Про авторські та суміжні права», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про видавничу справу», Цивільного Кодексу України, Статуту ліцею, правил внутрішнього трудового розпорядку, Колективного договору та інших нормативно-правових актів чинного законодавства України та локальних документів ліцею.

1.3. Метою Положення про академічну доброчесність є формування в ліцеї системи демократичних відносин між учасниками освітнього процесу, розвиток корпоративної культури, забезпечення академічної свободи і сприятливого морально-психологічного клімату в колективі та підвищення авторитету ліцею.

1.4. У своїй діяльності ліцей дотримується принципу меритократії, що означає оцінювання учнів винятково на підставі їх знань і вмінь, а педагогічних працівників – на основі їх професійної компетентності, результатів роботи, внеску у розвиток ліцею, що є підставою для їх подальшого матеріального, морального та кар'єрного стимулювання. Ліцей зобов'язується вживати заходів щодо запобігання та виявлення академічного плагіату в роботах педагогічних працівників та здобувачів освіти.

1.5. Педагогічні працівники та здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися загально визнаних норм етики, моралі, поважати гідність осіб, які працюють та навчаються в ліцеї, підтримувати систему демократичних відносин між учасниками освітнього процесу, сприяти підвищенню морально-психологічного клімату в колективі, спрямовувати свої дії на зміцнення авторитету ліцею.

1.6. Ліцей в своїй діяльності керується принципом незалежності здобуття загальної середньої освіти від впливу політичних партій, громадських і релігійних організацій.

1.7. Адміністрація ліцею гарантує дотримання в стінах закладу освіти ст. 36 Конституції України. Належність особи до будь-якої політичної партії, громадської, релігійної організації, що діють відповідно до Конституції України, не є перешкодою для її участі в освітньому процесі. Педагогічні працівники та інші співробітники закладу є вільними у своїх політичних і передвиборчих симпатіях. Жодний адміністративний тиск з приводу політичних переконань, а також характеру волевиявлення учасників освітнього процесу через вибори, референдуми та інші форми безпосередньої демократії є недопустимим.

1.8. Дотримання академічної доброчесності в ліцеї пов'язане із сповіданням учасниками освітнього процесу наступних принципів:

Верховенства права. У ліцейському середовищі пріоритетом повинно бути дотримання принципу верховенства права, а саме: справедливості, добра, свободи, правової рівності, поваги до людської гідності, честі, істини тощо.

Законності. У своїй діяльності учасники освітнього процесу мають суворо дотримуватися Конституції України, Законів України та підзаконних актів.

Соціальної справедливості. У взаємовідносинах між учасниками освітнього процесу важливим є забезпечення свободи, справедливості, розвитку особистості та її активної участі у житті держави та ліцею, а також повага до гідності кожної особи, нетерпимості щодо аморальної та неетичної поведінки.

Науковості. Педагогічні працівники зобов'язані об'єктивно висвітлювати наукові факти, поняття, теорії; ознайомлювати учнів з новими досягненнями, науковими методами, пояснювати значення теорії для практики; розкривати наукові причинно-наслідкові зв'язки явищ, що вивчаються; викладати навчальний матеріал з позицій останніх досягнень науки й техніки; забезпечувати тісний зв'язок із сьогоденням.

Дотримання авторського права. Педагогічні працівники повинні посилатися на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права; надавати достовірну інформацію про методики й результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну, науково-педагогічну, творчу діяльність. Забезпечити виконання письмових робіт без залучення зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, списування, академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Принцип достовірності результатів педагогічної, науково-педагогічної, дослідницької діяльності здобувачів загальної середньої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю, результатів навчання; об'єктивність оцінювання результатів навчання. Не допускати свідомого завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів загальної середньої освіти.

Професіоналізму та компетентності. Передбачає наявність у здобувачів загальної середньої освіти та педагогічних працівників ліцею управлінських та аналітичних здібностей, моральних якостей, внутрішньої культури, емоційного інтелекту, знання ділового етикету, ґрунтовних знань, виконання своїх обов'язків на належному рівні, високу організацію праці.

Партнерства і взаємодопомоги. Означає сприйняття всіх учасників освітнього процесу як рівноправних сторін.

Відкритості й прозорості. Усі процеси, документи в ліцеї, які стосуються освітньої, наукової, дослідницької, господарської та фінансової діяльності, є прозорими, відкритими, що забезпечує можливість громадського контролю.

Відповідальності. Здобувачі загальної середньої освіти та педагогічні працівники мають брати на себе відповідальність за результати своєї діяльності, виконувати взяті на себе зобов'язання, дотримуватися норм цього Положення.

1.9. Дія цього Положення поширюється та є обов'язковою до виконання для всіх учасників освітнього процесу в ліцеї. Усі особи, на яких поширюється це Положення, повинні бути ознайомлені з його змістом.

1.10. Положення публікується на офіційному веб-сайті ліцею.

II. Принципи, норми етики та академічної доброчесності

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та

провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання, попередження порушень освітнього процесу.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності згідно ст. 42 п. 4 Закону України «Про освіту» вважаються:

- *академічний плагіат* – оприлюднення (часткове або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими способами, як результат власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

- *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

- *фабрикація* – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

- *фальсифікація* – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

- *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

- *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

- *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірних переваги в освітньому процесі;

- *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.3. Академічна доброчесність педагогічних працівників спрямована на:

- дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України, Статуту ліцею, Колективного договору та Правил внутрішнього трудового розпорядку;

- повагу до осіб, які здобувають освіту, їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статі, стану здоров'я, громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;

- об'єктивне та неупереджене оцінювання знань та вмінь здобувачів освіти; ефективно виконання своїх функціональних обов'язків; підвищення кваліфікації;

- дотримання правил посилання на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;

- здійснення контролю за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- дотримання законодавства із запобігання корупції, уникнення конфлікту інтересів;

- якісне, вчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків; впровадження у свою діяльність інноваційних методів навчання; відповідно до вимог законодавства підвищення своєї кваліфікації;

- надання достовірної інформації; не розголошення конфіденційної інформації та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства в сфері інформації та звернення громадян;

- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.4. Академічна доброчесність здобувачів загальної середньої освіти передбачає:

- дотримання загальноприйнятих етичних норм, положень Конституції України, норм законодавства України;
- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролю за результатами навчання;
- повагу честі і гідності інших осіб, навіть, якщо їх погляди відрізняються від ваших;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- використовувати у навчальній або дослідницькій діяльності лише перевірені та достовірні джерела інформації та грамотно посилатися на них;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації;
- не надавати / отримувати, не пропонувати неправомірну вигоду за отримання будь-яких переваг у навчальній або науково-дослідницькій діяльності;
- негайно повідомляти адміністрацію ліцею у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, свободам чи інтересам громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;
- нести відповідальність за порушення академічної доброчесності.

2.5. Етичні норми академічної діяльності.

Учасники освітнього процесу мають дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, зокрема:

- сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між учасниками освітнього процесу;
- сприяти формуванню та поширенню позитивного іміджу ліцею;
- шанувати історію ліцею, здобутки педагогів, випускників, шанобливо ставитися до державної символіки та символіки ліцею;
- зберігати та примножувати славні традиції ліцею, підвищувати його престиж власними досягненнями у роботі та навчанні;
- виявляти толерантність та повагу до релігії, культури, звичаїв та традицій учасників освітнього процесу всіх національностей;
- допомагати учасникам освітнього процесу, що опинилися у складних життєвих обставинах;
- поводитися з іншими учасниками освітнього процесу шанобливо, толерантно, не принижувати будь-яким чином їх гідність;
- раціонально та дбайливо використовувати матеріально-технічну базу ліцею;
- приходити на заняття без запізнення, знати вчителів на ім'я та по батькові, звертатися до них на «Ви».

III. Заходи з попередження, виявлення та встановлення фактів порушення етики та академічної доброчесності

3.1. При прийомі на роботу працівник знайомиться із даним Положенням після ознайомлення із Правилами внутрішнього розпорядку ліцею.

3.2. Положення доводиться до батьківської громади на конференції, а також оприлюднюється на сайті ліцею.

3.3. Заступник директора ліцею, яка відповідає за методичну роботу:

- забезпечує попередження порушень академічної доброчесності шляхом практикумів, консультацій та інших колективних та індивідуальних форм навчання з педагогічними

працівниками щодо створення, оформлення ними методичних розробок (робіт) для публікацій, на конкурси різного рівня;

- використовує у своїй діяльності (рецензування робіт на конкурси різного рівня, на присвоєння педагогічного звання) та рекомендує вчителям сервіси безкоштовної перевірки робіт на антиплагіат.

3.4. Педагогічні працівники, в процесі своєї освітньої діяльності, дотримуються етики та академічної доброчесності, умов даного Положення, проводять роз'яснювальну роботу із здобувачами освіти щодо норм етичної поведінки та неприпустимості порушення академічної доброчесності (плагіат, порушення правил оформлення цитування, посилання на джерела інформації, списування).

3.5. Для прийняття рішення про призначення відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності створюється ліцейська Комісія з питань академічної доброчесності.

IV. Види відповідальності за порушення академічної доброчесності

4.1. Види відповідальності за конкретне порушення академічної доброчесності визначають спеціальні Закони та внутрішнє Положення ліцею.

Порушення академічної доброчесності	Суб'єкти порушення	Обставини та умови порушення академічної доброчесності	Наслідки і форма відповідальності	Орган / посадова особа, який приймає рішення про призначення виду відповідальності
Списування	Здобувачі освіти	- самостійні роботи; - контрольні роботи; - контрольні зрізи знань; - річне оцінювання (для екстернів) - моніторинги якості знань	Повторне письмове проходження оцінювання Термін-1 тиждень Або повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми	Учителі-предметники
		-екзамен (ДПА);	Повторне проходження оцінювання за графіком проведення ДПА у закладі	Атестаційна комісія
		- річне оцінювання (для екстернів)	Не зарахування результатів	
		-I етап(шкільний) Всеукраїнських учнівських олімпіад, конкурсів;	Робота учасника анулюється, не оцінюється. У разі повторних випадків списування учасник не допускається до участі в інших олімпіадах, конкурсах	Оргкомітет, журі

Необ'єктивне оцінювання результатів навчання здобувачів	Педагогічні працівники	Свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання - усні відповіді; - домашні роботи; - контрольні роботи; - лабораторні та практичні роботи; - ДПА; - тематичне оцінювання; - моніторинги; - олімпіадні та конкурсні роботи	Педагогічному працівнику рекомендується опрацювати критерії оцінювання знань. Факти систематичних порушень враховуються при встановленні кваліфікаційної категорії, присвоєнні педагогічних звань	Адміністрація закладу, атестаційні комісії усіх рівнів
Обман: Фальсифікація	Педагогічні працівники як автори	Навчально-методичні освітні продукти, створені педагогічними працівниками: - методичні рекомендації; - навчальний посібник; - навчально-методичний посібник;	У випадку встановлення порушень такого порядку: А) спотворене представлення у методичних розробках, публікаціях чужих розробок, ідей, синтезу або компіляції чужих джерел, використання Інтернету без посилань, фальсифікація наукових досліджень, неправдива інформація про власну освітню діяльність	Педагогічна та методична ради ліцею, атестаційні комісії (різних рівнів)
Фабрикація		- наочний посібник; - практичний посібник; - навчальний наочний посібник; - збірка; - методична збірка	є підставою для відмови в присвоєнні або позбавленні раніше присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії	
Плагіат		- методичний вісник; - стаття; - методична розробка	Б) в разі встановлення в атестаційний період фактів списування здобувачами під час контрольних зрізів знань, фальсифікації результатів власної педагогічної діяльності позбавлення педагогічного працівника I, II	

			кваліфікаційної категорії	
--	--	--	---------------------------	--

4.2. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності згідно вимог чинного законодавства України.

4.3. За порушення правил академічної доброчесності педагогічні працівники притягуються до таких форм відповідальності:

- ✓ дисциплінарна;
- ✓ адміністративна;
- ✓ відмова в присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- ✓ позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи займати визначені законом посади;
- ✓ інші форми відповідно до вимог чинного законодавства України.

4.4. Порушення норм цього Положення, загальноприйнятих норм поведінки, ігнорування норм етики, моралі та громадської свідомості, етичних норм академічної та наукової діяльності може розглядатися як вчинення аморального проступку і передбачати накладання санкції, у т.ч. звільнення з роботи за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

4.5. За порушення правил академічної доброчесності здобувачі освіти притягуються до таких форм відповідальності:

- ✓ попередження;
- ✓ повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- ✓ повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- ✓ позбавлення або скорочення наданих закладом пільг, стипендій тощо.

V. Комісія з питань академічної доброчесності та етики педагогічних працівників

5.1. З метою виконання норм цього Положення в ліцеї створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі Комісія).

5.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції Адміністрації ліцею щодо накладання відповідних санкцій.

5.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом, Правилами внутрішнього розпорядку, цим Положенням.

5.4. Склад Комісії затверджується наказом директора на підставі рішення педагогічної ради, ради ліцею, органів учнівського самоврядування.

5.5. Строк повноважень членів Комісії визначають органи самоврядування закладу.

5.6. До складу Комісії входять всі учасники освітнього процесу: 3 педагоги, 3 учні, 3 батьків або осіб, які їх замінюють.

5.7. Комісія зі свого складу обирає Голову, заступника та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи та рішення тощо. За відсутності Голови його обов'язки виконує

заступник. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

5.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання, які проводяться на наступний (робочий) день після отримання звернення. Питання щодо відкритості засідання вирішує комісія.

5.9. На засідання Комісії в обов'язковому порядку запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення академічної доброчесності.

5.10. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

5.11. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

5.12. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

5.13. Комісія, не менше одного разу на рік, звітує про свою роботу на спільному засіданні педагогічної ради та ради ліцею.

5.14. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П. І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи) «посада» клас, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

5.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;

- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів загальної середньої освіти;

- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та науково-дослідницької діяльності;

- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та науково-дослідницьку діяльність ліцею;

- надавати рекомендації та консультації щодо способі та шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення.

VI. Прикінцеві положення

6.1. Це Положення ухвалюється педагогічною радою ліцею більшістю голосів і вводиться в дію наказом директора.